

Spekowi

Latweefchu Uwifes.

Ur augftas Gewefchanaſ = Kummiſſiones ſinnu un nowehleſchannu.

Nr. 21. Zettortdeenâ 27tâ Mei 1826.

No Jelgawâs 23ſchâ Meija.

Lat 14tâ Aprila deenâ nomirre Jelgawâ taſ ſkohlaskungſ un titularni ſowetnik Kahrl Bri-
drik Spekowi. Wiſch 13tâ Nowembera
1764 Pruhſchu ſemmê Ortelsburga pilſatâ bij
peedſimmis, un kad Kensberges augſtâ ſkohlâ
uſ mahzitaja ammatu bij fataiſſijeſ, tad uſ
Kurſemmi nahze un 31mâ Jubli 1789 par ſkohl-
meiſteru pee Jelgawâs Unnes baſniſas ſkohlâs
tappe ezejltſ. Jau preeſch 12 gaddeem, kad
25 gadduſ ſawu ammatu bij uſkohpſis, winnam
no ſaweem preeſchneeſeem kâ no ſaweem drau-
geem un zitkahrtigeem ſkohlâsbehrneem daudſ
ſlawes, mihleſtibâs un pateiſſchanaſ leezibâs
tappe parahbitâs. Daudſ no winna ſkohlâs-
behrnu behrneem jau atkal no winna tappe mah-
ziti, tâ ka taſ pulkſ winna ſkohlâsbehrnu eekſch
teem 37 gaddeem winna ammata lihds 1588 bijis.
Pee winna behrehm no jauna parahdijahſ, zit
ſohti wiſch mihlehtſ un gohdahſtſ kluâ. Jo kad
Superdentes kungſ behru-nammâ jauku lihdsibu
no ſkohlaskunga gruhtſas puhleſchanaſ un winna
maſas algas, tâ kâ no nelaiſka Spekowiſ uſtiz-
zigas ammata uſkohpſchanaſ bij turrejis, tad
winna ſahrkiſ no pilſata birgereem, kaſ wiſſi
zitkahrt winna ſkohlâsbehrni bijuſchi, zaur pil-
ſatu uſ kapſehtu tappe noneſtiſ, un tuhktſoſchi
no pilſata eedſihwotajeem, kaſ tanni jaukâ wak-
kara tur bij ſapulzinajuſcheeſ, winnam wehl
beidſoht to leezibu dewe:

Ka winna gohdſ ir tad wehl ſpihd,
Kad wiſch patſ jau nahwê kriht.

(Mehſ ſcho ſinnu gan pawehlu dohdam, bet
mehſ wehl bijam zerrejuſchi, ka weenſ jeb ohtrſ
no winna Latweefchu ſkohlâsbehrneem, no kur-
reem daudſ ikgadſ winna ſkohlâ gabje un daſchi
taggad labbâ deeneſtâ un ammata ſtahw, uſ

ko tee zaur nelaiſka Spekowiſ peemahziſchannu
tappe fataiſiti, ſawam nelaiſkam ſkohlaskungam
to peenahkannu pateizibu ſcheit buhtu aplee-
zinajiſ.)

Jſgahjuſchâ ſwehdeenâ pee Paulſgnades
(Ohſolu muſſchâs) Spanneneeku Pehtera mah-
jahm leela nelaiſme notifke. Ap puſſdeenas lai-
ku, kad wezzaki bij apgullejuſcheeſ, 4 behrni
kohpâ eekſch tahſ garram tekkamas Gezawas
uppes maſgajahſ. Starp teem arridſan ban-
dineeka Zahna dehſ Frizziſ, 12 gaddu wezz,
wairaf uſ uppes widdu bij eegahjiſ, un kad no-
manna, ka padſilli eſſoht, gan brehziſ lai glahbj,
gan arri pahri reiſes no uhdens wirſi nahziſ,
bet kamehr tee zitti behrni, kaſ no winna wez-
zuma woi wehl jaunaki, wezzakus uſmohdina
un tee atſkreij glahbt, taſ jau dibbeni bij eegrin-
miſ un tiſſkai, kad no muſſchâs kekkſes dabbuja,
winna meeſas pehz 8 ſtundahm tappe atraktſas.
Al kahdas raudas un waimanas ſchiſ behdigſ
notifkumſ teem nabbageem wezzakeem iſſpeede,
kam ſchiſ taſ wezzakaiſ dehſ bija, no kurra
labbeem tiſſkumeem tee wiſſu gohdu un preeku
zerreja ſadſihwoht. Tapehz, miſli wezzaki,
ne pametteet ſawuſ behrnuſ nekad beſ uſrau-
diſchanaſ, ka tee pee ſaweem weſſeleem loh-
zeſkeem ſkahlâ ne nem, jeb nelaiſmê un breeſmâſ
teek, un eeraddinajeet tohſ jau pee laiſka jumſ
wiſſai paklauſigeem buht, ka tee, kad juhſ
arridſan pee winneem ne eſſat allaschin klahſ,
tomehr ne ko ne uſnem, ko juhſ winneem ween-
reiſ eſſat aiſleeguſchi. Tad juhſ tahdas behdas
ne ſadſihwoſeet un juhſu ſinnama firſs jumſ ne
pahrmettiſ, ka pee ſawu behrnu nahwes pa-
ſchi eſſat wainigi.

Winna neddelâ arridſan grahamuſſejeja
Weidemann ammatapuiſiſ, kaſ drihſ par ſelli
buhtu tappiſ, labſ, gohdigſ un weſſelſ zilwekſ,

kas ais Jelgawas tilts Leeluppē gabjis masgates, eefsch peldeschanas noslihzis. Kad zilweki jelle fargatohs, tahdās nepasihstamās weetas us masgaschanu dohtees, fur ihsti ne sunn, zil dsilisch tas uhdens irr, nelle wehl weeni paschi noet, fur neweens klastumā, kas tohs warretu isglahbt, kad nelaine gaddahs.

Lihds 18tu Meija deenu pee Rihges bij atbraufuschi 234 fuggi, isgahjuschi 158, un lihds 8tu Meija bij atnahkuschi 215 struhges, 239 plohti ar balkeem un 233 plohti jeb 651 plenzize ar dedsamu malku.

N o P e h t e r b u r g e s.

Tā kā ikgads Pehterburgēs eedsihwotaji Imā Meija deenā eet isseereht pirmu pawaffaras jaukumu baudiht, tā arriidsan schinni gaddā par to zellu us Rattrihnes pilli lihds 40,000 zilweki no wiffahm fahrtahm kahjās staigadami un lihds 2800 karretes bij redsamās. Gan laifs bij dsesfrs, tomehr bes leetus.

No tahs Keiserenes mahtes Maria Weodorowna ta sinna nahkusi, ka ta patti 29tā Aprila pulkstien 8 waffarā eefsch fweikas wesselibas Moskawas pilfata irr eebraufusi.

S t a h s t s.

Baggats Zehkabs ne bij ar meeru, ka Deews winna mantu bij fwehtijs, un winnam bij dewis mihligu laulatu draugu un labbus un wesselus behrnus; jo tas ween winnam bij pa prahtam, kas preeksch azzim spihdeja, un kas dewe ahriugu gohdu preeksch zilwekeem. Kahdu reis no pilfata mahjās nahzis, fur bij redsejis dauds augstus fungus, kas eefsch dahrgem ratteem us pilli brauze, fazzija winsch us sawu saunneezi: Lihsin, mums tapat jaapdohma, ko darrifim ar muhsu Frizzinu. Kad labbi mahzihts taptu, teescham winsch labs daktara fungus jeb mahzitaish taptu. Deews muhs irr fwehtijs, gan warretum winnu, tik labbi kā muischneeku behrnu, us augstahm skohlahm suhtihbt. Tas irr teefs, atbildeja Lihsin, us to es wehl ne mas ne biju doh-

mājis. Kahds preeks, kahds gohds, kad winnu redsefin, jeb ar zeenigeem kungeem pee galba sehdoht, jeb us kanzeli stahwoht, preeksch wiffas draudses. Jau ilgi us to esmu dohmajis, fazzija Zehkabs, bet es ne sinna ju woi tas arr warretu notift, tā pehz mannahm firbs wehleschanahm; bet baggats kohpmans Jelgawā man irr fazzijs, ka ar naudu tas itfin labbi warr notift. Mahzitaish man gan fazzihš, kā winsch ar saweem behrneem irr darrijs un kā mau waijaga to ectaifht. Mahzitaish dsirdebans Zehkaba prahtu, waijaga winnu, woi tad winna deklam effoht labs prahts pee grahmatahm, woi labpraht klaufitohs garrigas mahzibas, woi labbi warretu saprast un paturreht, ko augsta gudriba sluddina, woi gribbetu labpraht us augstahm skohlahm eet, un woi effoht winnam preeks us to dohmaht, preeksch wiffahm zittahm leetahm. — Tad atbildeja Zehkabs: Mans Frizzis gan proht lasfihbt, bet parleeku labpraht winsch to gan ne darra; labbaki winnam gan tihl zittus darbus darriht, jeb us laufeem jeb dahrsā. Bet es tizzu, kad skohlas fungi winnu labbi peespedihš, gan warrehs wiffu mahzitees kas irr waijadfigs. Woi tad juhs gribbat, waijaga mahzitaish, lai Frizzis wiffu sawu muhschu tahdu darbu strahda, kas winnam ne patihl? woi gan labbi strahdahs tahdu usspeestu darbu? woi jums par to pateiks, kad buhs usaudsis? — Deews sinn ko darrihs, kad buhs gudraks; wehl jo gohdu ne pasihst tā kā wezzaki. Tizzeet man, atbildeja mahzitaish, pee kahda ammata, us kurre muhsu paschu prahts ne dohdahs, us kurre Deews mums ne irr dewis waijadfigus garrigus spehkus, tur muhscham nekahds preeks un nekahds gohds newaid. Behrnš, kas no jauneem gaddeem lauku darbus ween irr redsejs, no tahdeem ween irr dsirdejs un runnajs, un kas jau agri ne parahda, ka ar preeku garrigas leetas klaufahs un pee firbs nem, ka tas winnam irr weegla leeta augstu gudribu mahzitees, lai tahds paleek pee tehwa ammata; jo wairaf gohds irr tam, kas semmi strahda tā kā waijaga, ne kā tam, kas us augstahm skohlahm bijis, sawu ammatu pareisi ne proht. Un wehl apdohmajeet, mihltais draugs! kad gribbat lai

juhſu dehls mahzahs, fas pee augſta ammata irr waijadſigs, tad juhs patſ ne warrat winnu audſmaht, tad jumſ waijadſehs tulihſt winnu eedohſt ſweſchu zilweku rohſas; lai tad ar wairaf gudribu mahzahs, fas tad tif labbi kà tehws un mahte par winna firdſſkaidribu gahdahs, fas winnu isglahbs no launu zilweku willinaſchanahm? Fas winnam parahdihs tahdu mihleſtibu, kà paſchi wezzaki? Updohmajeet wiſſu to ittin labbi, un juhs paturreſeet ſawu behrnu pee ſewim.

R — n.

Teefas fluddinaſchanas.

Us pawehleſchanu tahs Keiſerifſas Majſteetes, ta Patwaldineeka wiſſas Kreewu Walſts u. t. j. pr., tohp wiſſi parradu deweji ta iſlikta Behrſebekkes ſaimneeka Keltar Kriſtapa, par kurra mantu konkurſe ſpreeſta, pee ſaudeſchanas ſawas teefas eekſch 2 mehneſchu ſtarp, prohti lihds 29tu Juhni deenu ſchi gadda, fas par to weenigu un iſſlehdſamu terminu irr nolikts, aizinati, ar ſawahm praſſiſchanahm un parahbiſchanahm pee ſchihs teefas peeteiktees, un turſagaidiht, ko teefa ſpreedihs.

Behrſebekkes pagasta teefa 11tâ Meija 1826. I
 ††† Pakalu Kahl, pagasta wezzakais.
 (Nr. 36.) J. Baumgarten, pagasta teefas ſrihweris.

No Jaunaspils pagasta teefas tohp wiſſi tee ſaaizinati, kam praſſiſchanas pee teem lihdsſchinnigcem ſaimneekem Kamber Jurra, Lihtſchu Jirgen, Brandau Kriſta, par kurru mantahm konkurſe irr ſpreeſta, kà arri pee ta ſaimneeka Augemal Fritſcha, fas patſ gribbedams mahjas atdohd; tapat tee, kam pee tahs pakkaſ palikkuſchas mantas to nomirruſchu Unnes muſiſchas ſaimneeku Kamber Mikkelu un Tuſche Jekaba taiſnas mekleſchanas irr, lai ſcho ſaimneeku parradu deweji, ja ne gribb ſawas teefas ſaudeht, diweju mehneſchu ſtarpà no tahs ſcheit appakſch rakſſitas deenas, un wiſſwehſaki lihds 5tu Juhni ſchi gadda, ſawas praſſiſchanas pee ſchihs pagasta teefas peeteiz, jo pehz aigahjuſcha nolikta laika ne weens ne tapſ dſirdehts.

Jaunspils pagasta teefâ 3ſchâ Aprila 1826. I
 ††† Amez Dibrif, pagasta wezzakais.
 (S. W.) P. J. Dietzmann, pagasta teefas ſrihweris.

Pehz ſpreeduma tahs Kalnamuiſchas pagasta teefas tohp wiſſi, kam lahdaſ taiſnas praſſiſchanas pee ta

zittahrtiga ſaimneeka Diſchtomh Sihmann buhtu, fas ſawas mahjas neſpehziſas dehl patſ nodewis un par kurra mantu konkurſe ſpreeſta, ar ſcho teefas fluddinaſchanu aizinati, lai wiſſwehſaki lihds 19tu Juhni mehneſcha deenu ſchi gadda pee ſchihs pagasta teefas peeteizahs.

Kalnamuiſchas pagasta teefâ 24tâ Aprila deenâ 1826. I

(S. W.) ††† Sprihde Andrei, pagasta wezzakais.
 (Nr. 10.) Friedrich Hildebrand, pagasta teefas ſrihweris.

No leelas Eſſeres I. pagasta teefas tohp wiſſi tee, kam lahdaſ taiſnas praſſiſchanas pee teem leelas Eſſeres ſaimneekem Tſchahpu Janne, Jahna un Girta, fas ſawas mahjas nodewuſchi, aizinati, lihds 4tu Juhni ſchi gadda ſcheitan peeteiktees, pee ſaudeſchanas ſawas teefas. Leelas Eſſeres I. pagasta teefâ 4tâ Meija 1826. I

(S. W.) Dahwid Sternheim, preekſchſchdetais.
 Joh. Fried. Raup, pagasta teefas ſrihweris.

Tas pee Dauffes pilſehta peerakſtihts brihwzilweks Kriſtian Laube tohp no Krohna Wirzawas pagasta teefas zaur ſcho uſpraſſihts, ſawas eekſch Swehtes muſiſchas Preeſchu krohga eekſch aiſſlehgtaſ lahdes atſtahtaſ drahnas, prett atmaſſaſchanu tahs no Preeſchu krohdsineezes Anna Maria Greyer, zittkahrzigas atraiknes Roſe, leenetas naudas, eekſch laiku no 6 neddelahm no appakſchraſſitas deenas ſcheitan no teefas prettim nemt, jeb ſagaidiht, kad tahs teiftas drahnas un ta lahde preekſch parradu dewejas atlihdsinaſchanas uhtropè tapſ pahrdohſtas.

Krohna Wirzawa 11tâ Meija 1826. 2
 Gindul, pagasta wezzakais.
 (Nr. 136.) Fr. Henko, pagasta teefas ſrihweris.

Kad tas Snehpeles muſiſchas Kalleis Kriſtaps preekſch 4 mehneſchem nomirris un atraitni un trihs behrnuſ pamettis; tad wiſſi, kam laut lahdaſ praſſiſchanas un mekleſchanas pee winna maſahm atlikkuſſahm mantahm buhtu, ſcheit tohp uſſaukti, lai tee ſeſchu neddelu ſtarpà no tahs deenas ſchihs paſluddinaſchanas ar peenahſamahn parahbiſchanahm pee ſchihs pagasta teefas peeteizahs, jo pehz laika, kad neweens ne buhs peeteizees, uhtrope tapſ turreta.

Snehpelè 5tâ Meija 1826. 2
 ††† Wibdukle Jannis, pagasta teefas wezzakais.
 Herbt, pagasta teefas ſrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldinecka wiffas Kreewu Walfs u. t. j. pr., tohp no Flgeni pagasta teefas sinmans darrihts, fa pee schihs nowaddas fainneeka Westa Janna diwi firgi un diwi kummeli tanni 27tâ Uprida mehnescha deenâ schi gadda atradduschees. Kam tee peederr, tohp us-faulti feschu nebbetu starpâ no appafscheeminnetas deenas, prett atlihdinaschanas to isdohschanu, schohs firgus prettim nemt.

Flgenes pagasta teefa 8tâ Meija mehnescha deenâ 1826. 2

(S. W.) † † † Meschbehtul Jurris, pagasta teefas preekschfehdetais.

(Nr. 31.) Fr. Rohrbach, pagasta teefas fribweris.

Zittas flubdinafchanas.

Pahzes muischâ 6½ juhdes no Zelgawas un 12 werfes no Wauskes irr rudsi par 80 sudraba kapeikeem par puhru isdohdami. 2

Us jauneem Zahneem 1826 warr Strutteles muischâ, 11 juhdes no Rihges, 8 no Zelgawas un 3 no Zuffumes, 70 flauzamas gohwis us arrenti par 4 rubleem un 25 kapeikeem sudraba par gohwi dabubht, fur tam klast pee labbahrn gannibahrn wehl saltas lehzes par waffaru tohp dohtas, un tas plawas

feens arr'dfan no labbas sahles irraid. Kam to tihktu usnemt, warr pee Strutteles muischas waldischanas meldeteek. Lai 12tâ Meija 1826. 3

Us Zahneem 1826 tas Zehkaba muischas Sprastes frohgs 2 juhdes no Zelgawas us to leelzettu us Schaggari paliks tuffsch, fas winnu tab us arrenti gribb nemt, lai Krohna Zehkaba muischâ ahtri pee-teizahs. 2

Us Zahneem 1826 ta Sillenes Uhdens submalla us arrenti irr isdohdama, par fo Ehdoles muischas waldischana plaschaku sinnu dohd. 1

Tas Kalnazeema muischas frohgs ar semmi, plawahn un dahrsu us to leelzettu no Zuffumes us Rihgu tuhliht woi us Zahneem us arrenti irr isdohdamis. Kas to gribb us arrenti nemt, warr plaschaku sinnu dabubht woi Kalnazeema muischâ, woi Zelgawâ eeksch Major Bolschwing funga namma. 1

Miffeti wahrbi eeksch Nummer 20.

Pirmâ lappâ treschâ rindinâ lassî: jauni fungi; un eeksch Peelikkuma pehdigâ lappâ treschâ rindinâ no appafscha lassî: turretas.

Naudas, labbibas un prezzu firgus us plazzi. Rihgê tanni 24tâ Meija 1826.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 6g Kap. papihru naudas gelbeja	1	—	1 pohds kannepu . tappe malfahrs ar	—	45
5 — papihru naudas	1	36	1 — linnu labbakas furtes — —	—	75
1 jauns dahlderis	1	33	1 — — flitakas furtes — —	—	50
1 puhrs rudsu . . . . . tappe malfahrs ar	—	85	1 — tabaka	—	70
1 — kweeschu	1	30	1 — dselses	—	74
1 — meeschu	—	60	1 — fweesta	2	—
1 — meeschu = putrainu — —	1	40	1 muzza filku, preeschu muzzâ — —	4	50
1 — ausu	—	55	1 — — wihschnu muzzâ — —	4	75
1 — kweeschu = miltu	1	50	1 — farkanas sahls	5	50
1 — bihdeletu rudsu = miltu — —	1	40	1 — rupjas leddainas sahls — —	5	—
1 — rupju rudsu = miltu — —	—	80	1 — rupjas baltas sahls — —	4	—
1 — firnu	—	80	1 — smalkas sahls	3	75
1 — linnu = sehklas	1	25	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un		
1 — kannepu = sehklas	1	—	warra nauda stahw ar papihres naudu weenâ		
1 — kimmenu	2	—	malfâ.		

Ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor, No. 208.